

De minister van Justitie
Mr. E.M.H. Hirsch Ballin
Ministerie van Justitie
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Den Haag, 26 maart 2007
Doorkiesnummer: 070-335 35 76
Faxnummer: 070-335 35 32

Betreft: aangekondigde bezuinigingen op de gefinancierde rechtshulp

Mijnheer de minister,

De Nederlandse Orde van Advocaten heeft kennis genomen van het voornemen van het kabinet om een bezuinigingsoperatie op het terrein van de gefinancierde rechtshulp in gang te zetten. Voor 2008 wordt een bedrag van € 25 miljoen en voor 2009 een bedrag van € 50 miljoen ingeboekt, zo blijkt uit het regeerakkoord. Nu het budget voor de gefinancierde rechtshulp jaarlijks zo'n € 400 miljoen bedraagt is sprake van een substantiële bezuiniging.

Het is de Orde niet bekend op welke wijze u deze bezuinigingen denkt in te vullen. Toch menen wij u reeds nu te moeten laten weten dat uw voornemen ons grote zorgen baart. Dit temeer nu het uiteindelijk een bezuiniging van 12,5% van het totale budget betreft.

De Orde vreest dat de doelstelling alleen gehaald kan worden wanneer er óf maatregelen getroffen worden die het bereik van de voorziening inperken, óf een aanmerkelijke verhoging van de eigen bijdrage wordt doorgevoerd, óf maatregelen getroffen worden die zien op de hoogte van de vergoeding voor de advocatuur.

Ten aanzien van de eerste optie, het bereik van de voorziening, merken wij op dat uit de cijfers verzameld in de Monitor Gefinancierde Rechtshulp blijkt dat het huidige WRB-regime afvallers kent. Rechtzoekenden zien uit kostenoverwegingen af van het inschakelen van deskundige hulp dan wel het voeren van een procedure. Onderzoek heeft uitgewezen dat rechtzoekenden die gelet op het inkomen net boven de inkomensgrenzen van de WRB vallen en in een juridisch geschil betrokken zijn vaker geen advocaat inschakelen dan WRB-gerechtigden. Het is de vraag of de overheid ten aanzien van deze groep nu al de grondwettelijke verplichting ex artikel 18 waarmaakt. Wordt het bereik van de voorziening teruggebracht, dan zal deze vraag voor een grotere groep burgers beantwoord dienen te worden.

Ingeval de eigen bijdrage aanmerkelijk wordt verhoogd, spreekt de Orde de verwachting uit dat dat leidt tot een te grote groep WRB-gerechtigden die vanwege de financiële afweging af zullen zien van de benodigde gang naar een advocaat.

De Orde is van mening dat substantieel ingrijpen in het bereik van de voorziening danwel de hoogte van de eigen bijdrage niet acceptabel is. De overheid staat dan niet meer in voor goede toegang tot het recht voor alle burgers.

Ten aanzien van een ingreep in de hoogte van de vergoeding advocatuur merkt de Orde op dat de hoogte van de huidige vergoeding gefinancierde rechtshulp geen marktconforme is. Een snel onderzoek onder de advocatuur leert ons dat het gemiddeld uurtarief dat nu aan betalende particulieren in rekening gebracht wordt tussen de € 150 en € 175 per uur ligt. De vergoeding voor de gefinancierde rechtsbijstand bedraagt € 100 per punt (uur). Ondanks de discrepantie tussen het commerciële en gefinancierde tarief is vanuit de advocatuur sprake van een goede deelname aan en betrokkenheid bij het stelsel van de gefinancierde rechtshulp. De Orde heeft geconstateerd dat deze betrokkenheid de afgelopen jaren is toegenomen. De door verplichte audit ingegeven verhoging van het tarief is dé oorzaak voor het herstel van betrokkenheid.

Na een periode van veel veranderingen en onrust is op dit moment sprake van een goed en robuust stelsel van gefinancierde rechtsbijstand. De loketten verzorgen de eerstelijns adequaat, de markt biedt een voldoende en gekwalificeerd aanbod in de tweedelijns. Mocht de vergoeding omlaag gaan, dan voorzien wij fricties. Het aanbod van gekwalificeerde advocaten zal afnemen. Wij verwachten de komende jaren aan de vraagzijde geen spectaculaire daling. De deregulering mist immers effect bij de doorsnee burger. Zijn omgeving juridiseert verder, de vraag naar rechtshulp zal eerder toe- dan afnemen. Vraag en aanbod zullen niet meer op elkaar aansluiten. Wij vrezen kortom dat bij een ingreep in de vergoeding een nieuwe leemte in de rechtshulp zal ontstaan.

Concluderend voorziet de Orde bij effectuering van de bezuinigingsoperatie op de gefinancierde rechtshulp een dusdanige uitholling van het stelsel dat de rechtsbescherming van de burger ernstig in het gedrang komt.

Wij hechten eraan u deelgenoot te maken van onze zorgen.

Hoogachtend,
de portefeuillehouder Gefinancierde Rechtshulp / Asielzaken,

Mw. mr. Ch.L. van den Puttelaar

c.c. Vaste Commissie voor Justitie van de Eerste en Tweede Kamer